

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2019-20**SANSKRIT****Course ID : 10912****Course Code : AHSNS-102C-2**

Course Title: Classical Sanskrit Literature (Prose)

Time: 2 Hours**Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु **Group-A** इत्यतः द्वयोः प्रश्नयोः, **Group-B** इत्यतः द्वयोः प्रश्नयोः, **Group-C** इत्यतश्च - एकस्य प्रश्नस्योत्तरं देयम्। तेषु यथेच्छं द्वयोः प्रश्नयोरुत्तरमवश्यमेव संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेख्यम्।
5×2=10

Group-A

(दशकुमारचरिते)

2×2=4

- (a) 'अवसितश्च ममाद्य शापः' — कस्याः शापोऽवसितः? तस्याः शापस्य कियती व्याप्तिरासीत्?
- (b) दर्पसारः कुत्र तपः कृतवान्? दर्पसारेण कस्य समीपे किं प्रतिज्ञातम्?
- (c) 'दयित त्वत्प्रसादादद्य मे चरितार्था श्रोत्रवृत्तिः' — कया कस्मै इदमुक्तम्?

Group-B

(कादम्बर्याः कथामुखे)

2×2=4

- (a) 'गुह इवाप्रतिहतशक्तिः'— को गुहः? कस्य शक्तिरप्रतिहता?
- (b) 'हर इव जितमन्मथः' - रेखाङ्कितस्य पदस्य व्यासवाक्येन सह समासनाम विलिख्यताम्।
- (c) 'अमरगुरुमपि प्रज्ञयोपहसद्विरनेककुलक्रमागतैः।' - कः अमरगुरुः? के अमरगुरुं प्रज्ञया उपहसन्ति?

Group-C

(कादम्बर्याः शुकनासोपदेशे)

2×1=2

- (a) चन्द्रापीडस्य पिता क आसीत्? चन्द्रापीडं क उपदिष्टवान्?
- (b) अनवरतमखाग्निधूमेनाश्रुपातः - इत्यस्य सन्धिविच्छेदः क्रियताम्।

2. अधस्तनेषु द्वयोः सन्दर्भयोर्व्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च कार्या।

5×2=10

Group-A

(राजवाहनचरिते)

- (a) कः स महापुरुषो येनैतन्मानुषमात्रदुष्करं महत्कर्मानुष्ठितम्।
 (b) स्मर तस्या हंसगामिनि हंसकथायाः। सहस्व वासु मासद्वयम्।
 (c) प्रातरेव राजभवनद्वारे स दुरात्मा कन्यान्तःपुरदूषकः सन्निधापयितव्यः।

Group-B

(कादम्बर्याः कथामुखे)

3. कस्यचन एकस्य व्याख्या देवभाषया देवनागरलिप्या च क्रियताम्।

5×1=5

- (a) नाम्नैव यो निर्भिन्नारातिहृदयो विरचितनरसिंहरूपाडम्बरमेकविक्रमाक्रान्तसकलभुवनतलो विक्रमत्रयायासितं जहासेव वासुदेवम्।
 (b) वैनतेय इव विनतानन्दजननः, वैन्य इव चापकोटिसमुत्सारितसकलारातिकुलाचलो राजा शूद्रको नाम।

Group-C

(कादम्बर्याः शुकनासोपदेशे)

4. सुरगिरा देवनागर्या च यथेच्छमेकतरस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या।

5×1=5

- (a) अहंकारदाहज्वरमूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः। अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि। राज्यविषविकारतन्त्रीप्रदा राजलक्ष्मीः।
 (b) मिथ्यामाहात्म्यगर्वनिर्भराश्च न प्रणमन्ति देवताभ्यः, न पूजयन्ति द्विजातीन्, न मानयन्ति मान्यान्, नार्चयन्त्यर्चनीयान्, नाभिवादयन्त्यभिवादनार्हान् नाभ्युत्तिष्ठन्ति गुरून्।

5. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु कस्यचिदेकस्योत्तरं देयम्।

10×1=10

- (a) 'अहमस्मि सोमरश्मिसम्भवा..... सुरसुन्दरी।' – कासीत्सुरसुन्दरी? तस्याः शापवृत्तान्तः सम्यग्रूपेणालोच्यताम्।
 (b) 'कादम्बरीरसभरेण समस्त एव मत्तो न कश्चिदपि चेतयते जनोऽयम्' – एतस्य सार्थक्यं सयुक्ति प्रतिपाद्यताम्।
 (c) कादम्बर्याः शुकनासोपदेश इति गद्यानुसारं लक्ष्मीचरितं वर्णयताम्।